

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«Корекційна та інклюзивна освіта»**

**галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність: 016 Спеціальна освіта**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Профіль програми

Тип та обсяг програми	Освітньо-професійна, 240 кредитів ЄКТС/ 3 роки 10 місяців
Ліцензія	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.11.2017 №285-л
Акредитація	-
Ступінь, що присвоюється	бакалавр
Форма(и) навчання	Денна, заочна
Запис у дипломі	Бакалавр спеціальної освіти. Учитель-дефектолог. Вихователь дітей з вадами психофізичного розвитку, асистент учителя-реабілітолога, асистент учителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням.
Опис предметної області	галузь знань 01 Освіта, 016 Спеціальна освіта
Академічні права випускників	Здобуття ступеня бакалавра спеціальної освіти дає право на подальше продовження навчання на другому рівні вищої освіти. Набуття кваліфікації за іншими спеціалізаціями в системі післядипломної освіти. Допуск до професії – наявність академічної і професійної кваліфікації, підтверджена документом про вищу освіту Вступ на освітньо-професійну та освітньо-наукову програми підготовки і здобуття освітнього ступеня магістра.

Ціль програми

Підготовка бакалаврів за напрямом «Спеціальна освіта» та присвоєння основної кваліфікації: Вихователь дітей з вадами психофізичного розвитку. Асистент вчителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням

Характеристика програми

Предметна область, напрям	галузь знань 01 Освіта, 016 Спеціальна освіта, комбінована
Орієнтація програми	Програма орієнтується на загальнонаукові уявлення про сучасні дослідження в галузі корекційної педагогіки і спеціальної психології, інклюзивної освіти, логопедії з урахуванням специфіки роботи спеціальних та інклюзивних освітніх закладів, ВНЗ.
Особливості програми	відмінності від інших подібних програм – наявність навчальної дефектологічної та логопедичної практики, виробничої логопедичної практики

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або
-----------------------------------	---

	професійної діяльності. Інтегральна к. визначає рівень вищої освіти.
Загальні компетентності	<p>усвідомлює рівень своїх знань і навичок, розуміє необхідність постійного професійного навчання та особистісного розвитку, на підставі самооцінки удосконалює свої навички та здібності, визначає напрями власного розвитку та навчання;</p> <p>бере на себе професійні проблеми та є активним і наполегливим в досягненні індивідуальних та командних результатів професійної діяльності;</p> <p>визнає і розв'язує моральні та етичні питання, пов'язані з власною роботою та роботою інших, шукає кращі рішення, діє відповідно до принципів етики;</p> <p>знає етичні аспекти наукових досліджень;</p> <p>застосовує інформаційно-комунікаційні технології в навчанні, професійній діяльності та повсякденному житті для розв'язування задач, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням та передаванням;</p> <p>вміє аналізувати актуальні проблеми сучасності, співвідносить власні економічні інтереси й потреби з наявними матеріальними, трудовими, природними й екологічними ресурсами, інтересами й потребами інших людей та суспільства, застосовує технології моніторингу ресурсів і забезпечення сталого розвитку;</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>базові знання про основні закони і теорії формування психічних процесів у дітей з нормативним розвитком та з особливостями психофізичного розвитку ;</p> <p>здатність організації педагогічної діяльності та ефективного управління робочим часом.</p> <p>здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знання про особливості життєдіяльності дитини з різними порушеннями розвитку</p> <p>здатність використовувати психолого-педагогічні знання і практичні навички з фундаментальних та професійних дисциплін в процесі розвитку виховання і навчання дітей з особливими потребами;</p> <p>здатність до оцінювання, інтерпретації та синтезу психолого-педагогічної інформації про дітей з особливими потребами, отриманої з різних джерел;</p> <p>здатність здійснювати диференційований та індивідуальний підхід до дітей з особливими потребами, сприяти корекції відхилень різного типу;</p> <p>здатність до надання консультативної допомоги та ведення пропедевтичної роботи з батьками та педагогами;</p> <p>здатність застосовувати знання та розуміння для розв'язання практичних завдань в галузі корекційної освіти;</p> <p>здатність проектувати та організовувати педагогічний супровід дітей з особливими потребами в сучасних дошкільних, загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти.</p>

Результати навчання

	Компетентності
Програмні результати навчання	Зміст
Здатність продемонструвати правові, політологічні та	Базові знання, уявлення, що сприяють розвитку загальної культури особистості, її соціалізації;

<p>соціально-економічні знання, отримані при вивченні зазначених навчальних дисциплін;</p> <p>уміння аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства, його соціально-економічні проблеми у контексті світової та національної історії;</p> <p>уміння аналізувати складні явища суспільного життя з позицій наукового світогляду;</p> <p>уміння застосовувати здобуті знання у виховній роботі з дітьми та підлітками з особливостями психофізичного розвитку.</p>	<p>розуміння здобувачем причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння на них спиратися задля кар'єрного зростання, успішної професійної діяльності.</p>
<p>Здатність продемонструвати розуміння зв'язків та взаємовпливу соціальних об'єктів і явищ у суспільному, економічному, екологічному контексті; застосовувати свої знання та уявлення для правильного формулювання і розв'язання морально-етичних питань в особистому житті і професійній діяльності; визначати шляхи розв'язання конфліктів, проблем виключно на правовій основі, відповідно до етичних, деонтологічних норм.</p>	<p>Уміння аналізувати актуальні проблеми суспільного й особистого життя, співвідносити власні соціально-економічні інтереси й прагнення з інтересами й потребами інших людей та суспільства, здатність успішно розв'язувати моральні та етичні питання, пов'язані з професійною діяльністю, спроможність відшукувати оптимальні рішення, діяти відповідно до принципів етики, деонтології.</p>
<p>Здатність розуміти методологічні та науково-теоретичні основи, на яких ґрунтуються дисципліни професійного спрямування;</p> <p>уміння здійснювати пошук інформації в різних джерелах для підвищення базового науково-теоретичного рівня, необхідного для успішного опанування предметами за спеціальністю;</p> <p>уміння використовувати базові знання фундаментальних наук для розв'язання фахових навчально-практичних і експериментально-дослідних завдань.</p>	<p>Базові знання фундаментальних наук в обсязі, що є необхідним для засвоєння професійних дисциплін.</p>
<p>Здатність володіти уміннями та навичками роботи з ПК, здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання</p>	<p>Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в навчанні, професійній діяльності та повсякденному житті для розв'язування задач, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією,</p>

<p>задач за фахом; спроможність здійснювати аналіз та синтез отриманої інформації; наявність мотивації до самостійного оволодіння знаннями, вміннями, навичками з предметів загальної та професійної підготовки з використанням інформаційних технологій; уміння застосовувати технології моніторингу досліджуваних об'єктів та явищ під час проходження практики, під час написання курсової роботи.</p>	<p>зберіганням, її подальшим використанням у професійній діяльності.</p>
<p>Високий рівень володіння українською мовою; спроможність користуватися українською та іноземною мовами як засобом ділового спілкування.</p>	<p>Високий рівень володіння українською мовою, що забезпечує достатню мовно-мовленнєву компетентність здобувача; здатність до письмової та усної комунікації рідною (українською) та іноземною мовою.</p>
<p>Здатність усвідомлювати основні проблеми предметної галузі, визначати методи та засоби їх вирішення; усвідомлювати рівень своїх знань і навичок, розуміти необхідність постійного професійного навчання та особистісного розвитку.</p>	<p>Уміння виявляти, аналізувати та вирішувати проблеми у власній професійній діяльності.</p>
<p>Здатність налагоджувати зв'язки і взаємодію між людьми, адаптивність, комунікабельність; спроможність розуміти поведінку та думки інших людей, толерантність; здатність до високої відповідальності щодо якості виконуваної роботи; спроможність усвідомлювати наявні проблеми та бути активним і наполегливим у досягненні позитивних результатів професійної діяльності.</p>	<p>Уміння працювати в команді, приймати колегіальні рішення; навички міжособистісної взаємодії для досягнення спільної мети; навички розроблення й управління дидактичними ситуаціями, проектами.</p>
<p>Здатність продемонструвати знання та навички щодо проведення експерименту, збору даних та моделювання у сфері корекційної педагогіки та спеціальної психології; уміння обґрунтовувати та використовувати результати експериментальних досліджень,</p>	<p>Уміння, навички щодо проведення науково-експериментальних досліджень (за темою курсової роботи) на відповідному рівні: з формулюванням цілі, визначенням завдань, методів дослідження, здійсненням пошуку необхідної інформації, аналізом загальнонаукової та спеціальної науково-методичної літератури з проблеми дослідження.</p>

<p>успішно застосовувати дослідницькі навички у професійній діяльності.</p>	
<p>Здатність системно мислити та застосовувати творчі здібності до розв'язання різноманітних питань професійної діяльності; уміння використовувати критику та самокритику; наполегливість у досягненні мети; турбота про якість виконуваної роботи, креативність; уміння адаптуватись до нових ситуацій, спроможність удосконалювати свої навички та здібності, визначати напрями власного розвитку.</p>	<p>Особистісна компетенція до самовдосконалення.</p>
<p>Розуміння закономірностей та особливостей нормативного та відхиленого від норми психофізичного розвитку дитини; здатність застосовувати знання, відповідну термінологію в галузі спеціальної педагогіки та психології; розуміння методології та науково - теоретичних положень, що лежать в основі вивчення розвитку та життєдіяльності дітей з психофізичними порушеннями.</p>	<p>Фундаментальні знання наукових понять, теорій та методів, необхідних для розуміння закономірностей та особливостей розвитку, виховання та навчання дітей з психофізичними порушеннями.</p>
<p>Здатність продемонструвати знання, уміння, навички щодо проектування та організації роботи з дітьми з психофізичними порушеннями у дошкільних, загальноосвітніх та спеціальних школах відповідно чинного законодавства України, державних стандартів освіти, програмно-методичних документів, що регламентують практику корекційно-реабілітаційних процесів; здатність продемонструвати знання, уміння правильного використання технологічних засобів та обладнання навчальних кабінетів, класів, спортивних та ігрових залів, спеціалізованих приміщень, які розбудовано для реабілітаційної</p>	<p>Знання про основи чинного законодавства України про соціальний захист, про освіту, міжнародні документи з питань навчання і виховання дітей, які мають вади у фізичному або/та розумовому розвитку, знання та уявлення про державні освітні стандарти у різних ланках освітнього простору.</p>

та корекційної роботи з дітьми.	
Здатність продемонструвати знання з предметів медико-біологічного циклу, що розкривають етіопатогенез, симптоматику захворювань та порушень у розвитку дитини; спроможність здійснювати діагностичну, корекційно-розвивальну роботу з дітьми, спираючись на знання про розвиток психічних функцій і моторики в онтогенезі та при різних варіантах дизонтогенезу.	Знання про етіологію, патогенез, прояви сенсорних, інтелектуальних, мовленнєвих та інших порушень у розвитку дітей та підлітків, знання про особливості розвитку дитини в умовах певного варіанту дизонтогенезу.
Здатність визначати цілі, принципи реабілітації дітей з порушеннями у розвитку, зміст їх навчання та виховання, форми, методи, прийоми корекційно-розвивального та виховного впливу з урахуванням психофізіологічних, типологічних, особливостей дітей.	Знання про засади організації і проведення корекційно-розвивальної, виховної роботи з дітьми та підлітками з порушеннями психофізичного розвитку.
Здатність продемонструвати знання з предметів мовознавчого циклу; розуміння закономірностей та особливостей розвитку мовлення в нормі та при патології; здатність успішно здійснювати діагностичну, профілактичну, корекційно-розвивальну роботу з дітьми та підлітками з порушеннями мовлення; наявність умінь і навичок організації та проведення роботи з профілактики та усунення мовленнєвих вад, розвитку мовленнєвої діяльності у дітей з сенсорними, інтелектуальними порушеннями, розладами уваги, емоційно-вольової сфери та ін.	Знання про мовну систему, закономірності розвитку мовлення в онтогенезі, про причини, механізми виникнення порушень мовлення, їх види, класифікацію, а також про технології діагностики, профілактики, корекції мовленнєвих вад.
Здатність продемонструвати базові знання з математики, української мови, природознавства; обізнаність щодо методик формування у дітей математичних знань, уявлень; володіння методикою навчання дітей грамоти, розвитку в них навичок мовленнєвої діяльності,	Знання про організацію навчально-виховної роботи з дітьми з різними порушеннями у розвитку при засвоєнні ними програмного матеріалу (відповідно до навчального плану освітнього закладу).

<p>формування знань про мову і мовних умінь, формування орфографічних знань і умінь; володіння методиками навчання дітей ручної праці, ІЗО - діяльності, конструювання та ін.</p>	
<p>Здатність продемонструвати знання про засади організації роботи вихователя ДНЗ, вчителя загальноосвітньої школи, фахівця у галузі спеціальної педагогіки та психології з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії; володіння знаннями, уміннями, навичками здійснення діагностики відхилень у розвитку дитини, розробки індивідуальної програми її розвитку, забезпечення корекційно-розвивального впливу на особистість дитини під час навчально-виховного процесу в умовах інклюзивної освіти.</p>	<p>Знання про форми, методи, прийоми організації та проведення навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти.</p>
<p>Розуміння сутності та результатів комплексної діагностики (вивчення анамнезу дитини з порушенням у розвитку, наслідків її медичного, нейропсихологічного, логопедичного, психолого-педагогічного обстеження); Здатність урахувати стан її здоров'я, психофізіологічні особливості при плануванні і проведенні навчальних і корекційно-розвивальних занять, фізкультхвилин, режимних моментів, дозвілля, спортивних розваг та ін.; ефективно застосовувати здоров'язберігаючі ресурси корекційно-розвивального освітнього середовища, у якому перебувають діти з обмеженими можливостями здоров'я та життєдіяльності; спроможність надати невідкладну долікарську допомогу при погіршенні стану здоров'я дитини, що перебуває в</p>	<p>Уміння аналізувати результати комплексного обстеження дитини з порушенням у розвитку, зважати на стан її здоров'я при організації навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи, застосовувати здоров'язберезувальні технології.</p>

освітньому закладі.	
<p>Здатність продемонструвати знання уміння, навички щодо аналізу відомостей про анамнез дітей, стан їх здоров'я, особливості психофізичного розвитку; врахування соціальної ситуації розвитку дітей, їхніх особистісних рис, особливостей характеру та поведінки для забезпечення вибору оптимальних форм організації, успішного проведення групових та індивідуальних занять; вибору форм контролю за діяльністю дітей; визначення характеру та форми надання їм педагогічної допомоги; на підставі вищезазначеного - успішна реалізація принципів диференційованого та індивідуального підходів під час розв'язання корекційно-розвивальних завдань.</p>	<p>Професійно-профільні знання й практичні навички для забезпечення диференційованого та індивідуального підходу у процесі діагностичної, профілактичної, корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.</p>
<p>Здатність продемонструвати уміння обговорювати з батьками та педагогами загальноосвітніх або спеціальних навчальних закладів, у яких перебувають діти з порушеннями психофізичного розвитку, результати діагностичної, навчально-виховної, профілактичної, корекційно-розвивальної роботи; спроможність надавати батькам та педагогам допомогу у складанні індивідуального плану розвитку дитини, у визначенні форм, методів, прийомів роботи з нею у школі та під час виконання домашніх завдань; розробляти та обговорювати рекомендації щодо організації життєдіяльності, спілкування, дозвілля дитини з порушеннями розвитку в родині, оздоровчому таборі, при відвідуванні дитиною культурно-розвивальних заходів та ін.</p>	<p>Знання, уміння, навички здійснювати консультативну роботу з батьками і педагогами, які організують навчально-виховний процес для дітей із порушеннями психофізичного розвитку.</p>
<p>Здатність планувати виховну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах</p>	<p>Знання, уміння, навички організації та проведення з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку режимних моментів, ігор, виховних та розважальних</p>

<p>спеціальних або загальноосвітніх навчальних закладів, у тих реабілітаційних та медичних установах, де надається допомога дітям з порушеннями психофізичного розвитку, у літніх таборах, де відпочиває зазначений контингент дітей.</p>	<p>заходів під час прогулянок, у вільний час; знання предметів, що вивчаються дітьми за освітньою програмою навчального закладу, уміння, навички організації виконання дітьми домашніх завдань у другій половині дня.</p>
<p>Здатність продемонструвати знання щодо засад організації і проведення профілактики порушень у розвитку дітей; забезпечувати наступність у корекційно-розвивальній роботі з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку в суміжних освітніх ланках – ДНЗ та початковій школі; уміння, навички здійснювати профілактику вторинних порушень; попереджати порушення писемного мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення, затримкою психічного розвитку, синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю; уміння, навички проведення просвітницької роботи з батьками дітей, молоддю щодо профілактики порушень у розвитку дітей.</p>	<p>Знання, уміння, навички організації та проведення просвітницької та профілактичної роботи.</p>
<p>Здатність продемонструвати знання, уміння, навички підвищення ефективності корекційно-розвивальних занять на основі системного підходу, з урахуванням психофізіологічних особливостей дітей з порушеннями у розвитку, що потребує адекватного вибору методів, прийомів, засобів для оптимізації запланованої роботи; здатність продемонструвати розуміння методології проектування роботи з батьками дітей та іншими спеціалістами, що включає необхідність спиратися на відповідні нормативні документи, оцінювати отримані результати та обґрунтовувати свої рішення, рекомендації.</p>	<p>Знання, уміння, навички щодо проектування різних дидактично-комунікативних ситуацій у процесі діагностичної, профілактичної, корекційно-розвивальної роботи, пошуку оптимальних шляхів організації і здійснення всіх запланованих заходів, отримання очікуваних результатів у процесі роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, їх батьками, іншими спеціалістами, що обслуговують дітей зазначеного контингенту</p>
<p>Здатність аналізувати проблемні</p>	<p>Уміння критично оцінювати отримані результати</p>

<p>питання, що виникають під час діагностичної, профілактичної, корекційно-розвивальної, консультативної та просвітницької діяльності, визначати шляхи і засоби їх розв'язання, здатність до самовдосконалення шляхом ознайомлення з науково-методичною літературою, досвідом своїх колег та інших фахівців.</p>	<p>професійної діяльності, постійно удосконалювати свою роботу.</p>
--	---